

“La UE no descarta d'intervenir l'economia espanyola”

El català Amadeu Altafaj acaba d'assumir el càrrec de número dos del gabinet d'Olli Rehn, comissari europeu d'Afers Econòmics i Monetaris. Els darrers dos anys ha estat portaveu d'Afers Econòmics de la Comissió Europea, i ha comunicat els rescats de Grècia, Irlanda i Portugal.

Rescat o préstec d'amics?

—És un rescat del sector bancari amb assistència financera europea, és a dir, el rescat no és comparable amb els de Portugal, Grècia o Irlanda, on es va aïllar el país dels mercats i es va finançar directament l'estat. En el cas espanyol no es finança l'estat, sinó el FROB, que és un fons públic, perquè, si cal, recapitalitzi amb préstecs bancs que estan en una situació difícil, la falli-

COMISSIO EUROPEA

“Els experts de la UE faran visites regulars al Banc d’Espanya, a les entitats financeres i al FROB per a supervisar-ne les accions”

da dels quals causaria problemes greus a l’economia espanyola. Evidentment, aquest rescat es fa en condicions molt estrictes.

—L’executiu espanyol insisteix, des del mateix dia que es va fer públic el rescat, que ni es tracta d’un rescat —sinó d’un préstec— ni implica condicions imposades des de Brussel·les.

—A Espanya s’ha jugat amb les paraules, i ho atribueixo al joc polític intern. És cert que no és un rescat de l’economia espanyola com a tal, però és evident que hi ha condicions, que afecten sobretot el sector bancari. Pel que fa a les condicions sobre la vigilància dels pressupostos i de les reformes econòmiques, aquesta vigilància ja hi era abans i hi continuarà essent.

—Ha fet els deures de Brussel·les, l’estat espanyol?

—Espanya ha pogut accedir al rescat focalitzat en el sector bancari perquè hi ha un instrument del fons de rescat que ho permet per a països que compleixen les seves obligacions sota el pacte d’estabilitat.

—Però l’estat espanyol no assoleix pas la consolidació fiscal al ritme esperat. De fet, la UE prorrogarà les exigències de control del dèficit fins el 2014 perquè l’economia espanyola no hi arriba.

—Si Espanya no complís el camí que ha seguir —ni que fos més lentament que no es preveia— no podria accedir a l’ajut. Si no complís, aleshores caldria un rescat total. Però la UE valora que a l’estat espanyol s’hi fan reformes importants, tant des del nivell estatal com de les comunitats autònomes. Per tant, es considera que Espanya pot fer ús d’aquest instrument de recapitalització.

—Les recomanacions de la UE per a l’economia espanyola continuen vigents, doncs.

—Naturalment, i es continuarà vigilant des de la UE el sanejament dels comptes públics espanyols i les recomanacions en política econòmica que afecten el mercat immobiliari, reformes del mercat laboral i fins i tot en ensenyament, per a lluitar contra l’elevada taxa d’abandonament escolar. Hi ha un plec de recomanacions molt concretes que es van actualitzar just una setmana abans que l’estat espanyol sol·licités el rescat bancari, i que ja vénen d’abans. Una cosa sí que és clara: no s’han afegit noves condicions que afectin aquests compromisos d’austeritat pel fet d’haver demanat el rescat. Aquest rescat sí que afegeix condicions, focalitzades al sector bancari.

—Tot esperant que les condicions es concretin aquests dies, la garantia que el crèdit torni a arribar a empreses i particulars apareixerà al plec de condicions?

—I tant. De fet, és l’objectiu d’aquests ajuts al sector bancari: posar el crèdit al servei de l’economia productiva i no pas de l’economia especulativa, com havia estat. La funció dels bancs és donar crèdit a les empreses i les llars, que són el motor econòmic, i el combustible l’aporten els bancs.

—Quins mecanismes preveu la UE per a controlar que efectivament es compleix aquesta condició de fer fluir el crèdit?

—Com que no s’han nacionalitzat els bancs, no es poden dictar les decisions, però els bancs que rebien ajuda hauran de seguir unes pautes de comportament molt clares i, a més, de manera més transparent que no abans. Per exemple, qualsevol operació al mercat immobiliari s’haurà de justificar per un interès comercial objectiu i no pas per un interès especulatiu. Per als bancs que s’hagin de recapitalitzar i reestructurar també hi haurà reformes del conjunt del sector financer de l’estat espanyol, perquè sigui més transparent i hi hagi una supervisió més estricta.

—Quines institucions espanyoles controlarà directament la UE?

—El Banc d’Espanya, les entitats financeres i també els instruments que hi ha connectats, com ara el FROB. Les accions d’aquestes institucions se-

ran seguides de prop pels experts de la UE, que faran visites regulars sobre el terreny per a verificar que es compleixin els plans de reestructuració tal com s’han pactat i que es respecti la normativa en matèria d’ajuts públics, perquè els ajuts no són per a falsejar la competència.

—Sense aquest rescat bancari, en quina situació es podria trobar a hores d’ara l’economia espanyola?

—Mai no sabrem què hauria passat si no s’hagués pres aquesta decisió, però és evident que la banca era un sector molt crític per a la confiança internacional en l’economia espanyola. Les xifres requerides eren molt elevades, i demanar un sacrifici encara més important als comptes públics espanyols —i, per tant, als contribuents— hauria debilitat encara més el conjunt de l’economia espanyola, que travessa una recessió. Per tant, tenia sentit que hi hagués aquesta solidaritat europea per a donar més suport a Espanya i que pogués concentrar els esforços pressupostaris allà on cal.

—Aquest rescat exclou una intervenció sobre l'economia espanyola?

—En absolut. La UE no descarta d'intervenir l'economia espanyola. Fa temps que la UE adverteix que la resposta a la crisi espanyola no exigeix només austeritat o sanejament bancari. S'han d'aportar respostes a totes les febleses de l'economia.

—Quines són les principals febleses que comprometen l'economia espanyola?

—Febleses en els comptes públics, tant de l'estat com de les comunitats autònomes, febleses originades pels grans desequilibris en el model econòmic espanyol. La bombolla immobiliària i l'articulació del mercat de treball són els més clars, però també el sistema de pensions. I també hi ha un problema amb el sector financer, que ha deixat d'estar al servei de l'economia real. Si no es fan progressos en aquests fronts fonamentals de la crisi, la situació degeneraria en una intervenció perquè la confiança internacional en l'economia espanyola s'esmicolaria.

—Si s'arribés a la intervenció d'Espanya, la UE tindria prou fons per a abordar-la?

—En aquests moments, tal com es fan les coses, no cal un rescat complet. Ningú no pot descartar totalment una intervenció, però no és una hipòtesi en què es treballi ara mateix.

—La UE estaria d'acord a aplicar una reestructuració del deute espanyol que impliqués una quitança del deute per als inversors privats que van comprar aquest deute?

—Aquesta possibilitat seria molt difícil, perquè si es prenguéss aquesta decisió, qualsevol inversor interessat a comprar deute espanyol s'ho repensaria. Hi hauria un moviment encara més fort de retirada del mercat del deute espanyol i, en conseqüència, les dificultats per a finançar l'estat espanyol farien créixer la prima de risc. Això abocaria el país a una situació insostenible, perquè no podria refinançar-se normalment a través dels mercats. Aquesta recepta causa moltes dificultats, i no es tracta de castigar els qui han invertit en deute espanyol, sinó que, en el cas dels bancs, si necessiten diners públics per a evitar una fallida, cal que aquests diners els obtinguin a un tipus d'interès elevat per a compensar el risc que corre l'estat espanyol deixant-los diners. Aquesta és la raó que justifica un tipus d'interès tan alt, del 8,5% o més i tot, que pagaran els bancs pels diners que els prestarà el FROB i que hauran arribat via Brussel·les.

—La idea de fons és que els inversors assumeixin una part del risc, i no només els ciutadans-contribuents.

—És que només d'insinuar aquesta possibilitat, evidentment es deixarà de comprar deute espanyol, i quan es torni a fer una emissió, els tipus d'interès que hauria de pagar l'estat espanyol serien desorbitats, cosa que abocaria el país a un rescat total. Molts bancs ja pagaran un preu, pel risc que van córrer, perquè potser alguns hauran de liquidar. La UE no ajudarà tots els bancs sense condicions. No hi haurà pas barra lliure.

—La UE treballa amb la possibilitat que Grècia surti de la moneda única?

—Farem tant com puguem per a evitar que Grècia surti de l'euro, però cal que els seus polítics siguin responsables i coherents amb la situació. Fa molt temps que hi treballem, i hi hem esmer-

“Farem tant com puguem perquè Grècia no surti de l'euro, però cal que els polítics grecs siguin responsables”

çat molta energia, capital polític i diners dels contribuents europeus, també de contribuents de països que ara es troben en dificultats, com Espanya i Itàlia. El nostre compromís amb Grècia és clar, però, evidentment, no és un xec en blanc. Els qui contribueixen a mantenir Grècia al mercat i financen l'estat, en canvi volen veure reformes perquè el país torni a un model de creixement que sigui sostenible, i no el que ha estat durant la darrera dècada.

—Demaneu, doncs, un acte de responsabilitat i solidaritat europea al govern que emergirà de les eleccions de diumenge.

—Sí, i hauria calgut més responsabilitat també abans, no només ara. A diferència d'Irlanda i Portugal, en el cas grec fins fa poc no hi ha hagut una veritable apropiació d'aquest programa de reformes, que era necessari. Potser perquè els qui l'havien de defensar tenien vincles amb els qui van mantenir aquest sistema durant molts anys. També és cert que no es va explicar a la població per què s'havia arribat on s'havia arribat.

—Si Grècia acabés sortint de l'euro, es preveu un efecte dòmino a l'estat espanyol o a Itàlia, posem per cas?

—No pensem en aquesta hipòtesi. Sí que veiem que allò que succeeix a Grècia té impacte a tota la zona euro i, particularment, als països amb més depressió del mercat, com l'estat espanyol. Hi ha un impacte als punts més vulnerables, i per això és tan important d'estabilitzar Grècia, però la UE no pot governar pels grecs el seu país ni escollir els seus dirigents. I ha quedat clar que el programa de reformes inicials sobre el paper no ha estat suficient.

Gemma Aguilera